

UUSI AIKA

”NYT ON AIKA VALITA HYVÄ
ELÄMÄ JA TULEVAISUUS, JOKA
ON MAHDOLLINEN.”

*Me voimme päästä irti nykyisestä
kestämättömästä elämäntavastamme
ja maailmastamme ja luoda uuden maailman, joka ei ole enää
ristiriidassa oman itsemme ja tulevaisuutemme kanssa.*

Sisällys

UUSI SUOMI JA UUDISTUMISEN VUOSIKYMMENET	3
Maailma, Eurooppa ja Suomi – mikä meitä uhkaa?	3
Suomi on valinnan edessä	9
Suomesta edelläkävijämaa	10
Sopeutumisen vuosikymmenet edessämme	11
Mitä meidän tulisi tehdä?	14
Yhteiskunta ei voi toimia kuten yritykset – miksi ei?	14
Ratkaisemmeko ongelmiamme oikeassa järjestyksessä?	15
Suomi on päästettävä ”kellumaan”	17
Meidän tulee yksinkertaistaa elämäämme	19

© Timo Nikkilä 2016

Kustantaja: BoD – Books on Demand, Helsinki, Suomi

Valmistaja: BoD – Books on Demand, Norderstedt, Saksa

ISBN: 978-952-330-389-8

UUSI SUOMI JA UUDISTUMISEN VUOSIKYMMENET

Maailma, Eurooppa ja Suomi – mikä meitä uhkaa?

Meitä on liian paljon, maapallomme väestö kasvaa koko ajan ja erityisesti aineellisia resursseja kuluttavia ihmisiä on yhä enemmän ja jatkuvasti kasvava määrä. Tuotantotapamme ei ole ekologisesti kestävä, vaan se rasittaa luontoa merkittävästi ja koko ajan yhä enemmän. Käytämme jo nyt maapallomme resursseja yli sen luonnollisen uusiutumiskyvyn ja tuoton – syömme maapallon raaka-ainevarantoja ja elollista pääomaa koko ajan. Maapallomme elottoman ja elollisen luonnon ja elämän monimuotoisuus vähenevät koko ajan ja heikentävät elämän ja myös ihmisen ekologista perustaa, josta olemme kaikki riippuvaisia. Näin ollen elämän tulevat mahdollisuudet maapallollamme ovat uhattuina. Taloudellinen ja sosiaalinen eriarvoisuus on jo kaikkien nähtävissä esimerkiksi Internetin välityksellä, ja se aiheuttaa sotia, valtataisteluita, terrorismia, väkivaltaa ja vihaa eri taloudellisten ja sosiaalisten ryhmien ja ihmisten välillä.

Olemme uhmaamassa olemassaolomme ekologisia perusteita ja tuhoamassa yhä nopeammin ja kiihtyvämällä vauhdilla elinolosuhteita ja -mahdollisuuksia maapallollamme ja asettamassa ihmiskunnan tulevaisuuden ja myös muun elämän tulevaisuuden vaakalaudalle. Maapallon luonto ja sen monimuotoiset eliölajit maksavat jo kovaa hintaa ihmiskunnan kestäättömän toiminnan

johdosta sukupuuttojen ja yhä supistuvan elinpinta-alan ja - mahdollisuuksien muodossa – kohta on meidän aikamme maksaa ”kovaa hintaa” toimintamme vaikutuksista. Tieteellinen ja teknologinen kehitys, jonka avulla olemme pyrkinneet aiheuttamiemme ongelmia ratkaista – siinä kovinkaan hyvin onnistumatta – on myös saavuttamassa kriittisen rajan elämää luovien ja ylläpitävien prosessien manipuloimisessa, ja tämä voi jo lähitulevaisuudessa aiheuttaa todellisia yllätyksiä ja muutoksia ekologisessa elämän tasapainossa.

Kaiken kaikkiaan kehitys eri muodoissaan on nopeaa ja jatkuvasti eksponentiaalisesti kiihtyvää, ja tämä on vähentämässä reagointiaikamme aivan liian lyhyeksi. Muutokset ja uudet ongelmat vyöryvät päällemme, ja olemme jatkuvassa yhä uusien tulipalojen sammutuksessa. Aikaa suunnitelmalliseen ja pitkäjänteiseen elämän ekologisen perustan ja monimuotoisuuden sekä ihmiskuntamme elinmahdollisuudet turvaavien ratkaisujen suunnitteluun, testaamiseen ja toteuttamiseen ei enää jää tarvittavissa määrin.

Faktat maailmantilastamme ovat seuraavia:

- elämme yli maapallomme uusiutuvien luonnonvarojen vuotuisen kasvun – olemme ekologisen näivettymisen ja romahduksen tiellä
- taloudelliset, sosiaaliset ja yhteiskunnalliset rakenteemme ja suojaverkkomme ovat murentumassa ja hävittämässä hyvinvointivaltiomme – olemme hyvinvointivaltion näivettymisen ja romahtamisen tiellä
- taloudellisen, sosiaalisen ja yhteiskunnallisen vaikuttamisen eriarvoisuuden kasvu on luonut pienen valtaa ja varallisuutta hallitsevan eliitin ja suuren massan, jonka elinmahdollisuudet

kapenevat ja huononevat koko ajan – olemme elämämme näivettymisen ja romahtamisen tiellä

- tulevaisuuden uskomme ja visiomme ovat hämärän peitossa, emmekä näe mahdollista maailmaa ja tulevaisuutta edessämme – olemme toivomme näivettymisen ja romahtamisen tiellä

Ja tarkemmin näitä uhkiamme ovat mm.:

- eliö- ja eläinlajien massasukupuuton aiheuttama biodiversiteetin väheneminen
- maaperän saastuminen ja eroosio
- maailman keuhkojen eli sademetsien häviäminen ja hävittäminen
- merten kalakantojen romahtaminen ja jätteiden kerääntyminen meriin
- ruoantuotannon yksipuolistuminen geenimuokkauksen johdosta
- geenimanipulaatio ja sen mahdolliset haittavaikutukset ja onnettomuudet
- tappavat virukset ja niistä mahdollisesti puhkeavat pandemiat
- puhtaan veden väheneminen monissa osin maailmaa
- globaalin talousjärjestelmän eriarvoistava vaikutus, joka vaikeuttaa köyhimpien ihmisten elinmahdollisuuksia
- terrorismi, sodat ja kasvava väkivalta
- elinolosuhteiden huononemisesta ja luonnonvarojen ehtymisestä mahdollisesti syntyvä pakolaistulva ja sen aiheuttama kaaos ja anarkia

Euroopan ja Suomen todellisia haasteita ovat mm.:

- miten hyvinvointia luodaan ja jaetaan työnjälkeisessä Euroopassa
- miten puretaan finanssijärjestelmän ja velkatalouden korttitalo ilman romahdusta
- miten siirrymme öljynjälkeiseen energiatuotantoon
- miten vastaamme ilmastonmuutoksen ja globaalin eriarvoisuuden luomaan pakolaistulvaan ja muihin ääri-ilmiöihin
- miten luomme uuden, aidosti demokraattisen ja kansalaisia kuulevan poliittisen järjestelmän, joka kykenee ratkaisemaan edellä mainittuja megahaasteitamme niin valtioiden, Euroopan kuin maailmankin tasolla
- miten hillitsemme väestönkasvua ja takaamme ruoan riittävyyden kaikille – vaihtoehto ei voi olla se, että annamme osan ihmiskuntaamme yksinkertaisesti kuolla pois, koska me emme halua jakaa käytettävissä olevia, elämälle välttämättömiä hyödykkeitä: ruokaa, vettä, lääkkeitä yms.

Ja kyllähän tähän listaan pitää vielä lisätä ainakin se, miten estämme ja vältämme epävakaiden valtioiden ja johtajien luoman sodan ja jopa ydinsodan uhkan – kuinka puramme mahdollisuuden joukkotuhoon.

Maailmamme ja Suomi sen mukana ovat kohtaamassa aikakauden, joka haastaa länsimaisen elämäntapamme ja jopa olemassaolomme. Me olemme ekologisen, taloudellisen ja sosiaalisen murroksen, jopa romahduksen edessä, mikäli emme muuta länsimaista elämäntapaamme ja tapaamme järjestää

yhteiskuntamme ja taloutemme. Se ei ole pitkällä tähtäimellä enää mahdollinen. Olemme ajautumassa maailmaan, jota määrittävät

- maapallomme elinolosuhteita rajusti ja ennakoimattomasti muuttava ilmastonmuutos ja luonnon biodiversiteetin ja uusiutuvan biokapasiteetin heikkeneminen
- yhä haavoittuvammaksi käyvä globaali finanssi- ja pankkijärjestelmämme, joka uhkaa globaalia talousjärjestelmää ja yhteiskuntarauhaa yhä useammin ”puhkeavine kuplineen”
- taloudellisesta ja sosiaalisesta eriarvoisuuden kasvusta nousevat ääriilikkeet, kansannousut, vastakkainasettelu, väkivalta ja terrorismi
- valtiollisen itsemääräämisoikeuden heikentyminen velkavetoisen julkisen talouden ja yhä syvenevän globaalin talousintegraation ja vapaakauppasopimusten vuoksi
- kaikesta edellä mainitusta aiheutuva uhka globaalin maailmanjärjestyksen murtumisesta ja ajautumisesta pahimmillaan kaaokseen ja kaikkien sotaan kaikkia vastaan, kun taistelu yhä niukemmiksi käyvistä luonnonvaroista ja niiden luomasta hyvinvoinnista käynnistyy toden teolla

Elämme murrosten aikakautta, joka muuttaa kaiken sen, mihin olemme elämässämme ja yhteiskunnissamme tottuneet viimeisten vuosikymmenten ja vuosisatojen aikana. Se pakottaa meidät luomaan aivan uusia ratkaisuja taloudellisesti ja yhteiskunnallisesti.

”Me emme voi ratkaista aikamme ongelmia sillä ajattelulla ja tietoisuuden tasolla, jolla ne ovat syntyneet”, Einstein on hyvin viisaasti todennut. Nykyinen taloudellinen ja yhteiskunnallinen

todellisuus ja sen eri instituutiot perustuvat mekanistiseen ja materialistiseen, ns. newtonilaiseen todellisuuskäsitykseen, ja juuri tämä todellisuuskäsityksemme on osoittautumassa puutteelliseksi ja riittämättömäksi aikamme ongelmien ratkaisemisessa. Nopeasti ja ennakoimattomasti muuttuva ja kriisiytyvä maailma tuo eteemme koko ajan uusia haasteita, joita emme voi ratkaista niillä keinoilla ja välineillä, joita nykyinen todellisuuden näkemisemme tapa ja laajuus meille tarjoavat. Me tarvitsemme nyt uutta ajattelua, tietoisuutta ja uutta todellisuuden näkemisen paradigmaa, nähdäksemme vallitsevan todellisuutemme ja maailmamme sekä sen luomien ongelmien todelliset syyt. Tätä jo Einsteinin peräänkuuluttamaa uutta ajattelua ja uutta paradigmaa kutsun ”uudeksi ajaksi”.

Meidän tulee nyt

- nähdä nykyinen maailmamme ja Suomi sen osallisena ”ei-mahdolliseksi”
- ymmärtää, miksi olemme pulassa globaalisti, Euroopassa ja Suomessa
- laajentaa todellisuutemme tulkintaa ja tapaa omaksumalla uusi todellisuuden näkemisen paradigma ja avata näin tietä ”uuteen aikaan”

Me tarvitsemme uutta, orgaanista, elämä- ja evoluutiokeskeistä todellisuuskäsitystä, joka luo meille aivan uuden maailmankuvan ja arvot. Ne muuttavat käyttäytymistämme ja avaavat silmämme näkemään uudet ratkaisut, joita aikamme meiltä vaatii niin globaalisti kuin Suomessakin. Onneksi meillä länsimaissa on juuri nyt avautumassa ns. evolutiivinen muutosikkuna ja uusi tietoisuus ovat myös heräämässä. Tietoisuuden evoluutio eli meidän

biopsykososiaalinen kehityksemme seuraavalle tietoisuuden ja todellisuuskäsityksen tasolle tarjoaa meille avaimet ongelmien ratkaisemiseksi, mutta meidän itsemme on tämä ”uusi aika” valittava ja tehtävä siitä totta. Olemme aloittamassa tietoisien evoluution aikakauden, jossa me itse olemme aktiivisia toimijoita ja uuden luoja ja joka onnistuessaan vie meidät kohti kestäväää ja vapaaseen ihmisyyteen perustuvaa mahdollista maailmaa.

Suomi on valinnan edessä

Suomi – hyvinvointiyhteiskuntamme ja taloutemme – ei myöskään pelastu nykyisillä poliittisilla ja talousopeilla, joiden keinovalikoima näyttää olevan

- julkisen sektorin koon pienentäminen
- verojen ja maksujen alennukset
- talouden elvyttäminen lisävelalla
- sääntelyn ja byrokratian purkaminen ja vähentäminen
- palkkojen alentaminen

Ei, vaan me tarvitsemme uutta taloudellista ja yhteiskunnallista perustaa, jota kutsun ”uudeksi Suomeksi”. Toki meidän tulee uudistaa nykyistä talouttamme esitetyillä keinoilla, mutta lopullista ratkaisua ne eivät Suomelle tuota. Uuden Suomen luominen ei kuitenkaan onnistu nykyisellä poliittisella, kulttuurisella tai demokraattisella todellisuudella, vaan tämä muutos uuden Suomen luomiseksi vaatii meidän suomalaisten vahvaa itsemme ”vaikuttamista” oman elämämme ja sen valintojen kautta. Tätä muutosprosessia kutsun ”hiljaiseksi vallankumoukseksi”. En siis

usko, että nykyinen poliittinen tai taloudellinen järjestelmämme kykenisi tekemään tätä uutta Suomea, vaan se edellyttää vahvaa ja konkreettista, meidän itsemme luomaa painetta ja tekoja arjessa ja käyttäytymisessämme, joka sitten aikanaan pakottaa myös poliittisen ja taloudellisen järjestelmämme tarvittavaan muutokseen.

Hiljaisen vallankumouksen toteuttaminen edellyttää puolestaan meiltä henkilökohtaisesti uutta todellisuuden näkemisen paradigmaa, jota kutsun lyhyesti uudeksi paradigmaksi. Meidän tulee laajentaa tietoisuuttamme ja nähdä maailmamme ja Suomemme tilanne ”ylhäältä ja ulkoa käsin”, ei sisältä käsin. Meidän jokaisen tulee tehdä valintoja omassa elämässämme ja muuttaa oma sisäinen ja ulkoinen todellisuutemme ja elämämme ”hiljaisen vallankumouksen” avulla vapaaksi ja kestäväksi – mahdolliseksi. Vain se on tie ”uuteen aikaan” ja ”mahdolliseen maailmaan”.

Suomesta edelläkävijämaa

Mikäli lähdemme ennakkoluulottomasti uudistamaan Suomen taloudellista ja yhteiskunnallista perustaa uuden paradigman mukaiselta pohjalta ja hiljaisen vallankumouksen avulla, niin me voisimme olla edelläkävijämaa ”mahdollisen maailman” luomisessa – maailman, joka on ekologisesti, sosiaalisesti ja taloudellisesti vastuullinen ja kestävä. Voisimme lisäksi toimia vapaan ihmisyyden esitaistelijana. Olemmehan jo nyt maailman vakain yhteiskunta (the Fund for Peace, <http://ffp.statesindex.org/>).

Me voimme Suomessa olla uuden uljaan tulevaisuuden edelläkävijämaa ja voittajia tai sitten muutoksen perässähihtäjiä ja häviäjiä. Seuraavassa oma karkea visio uudesta Suomesta ja sen menestystekijöistä. Uusi Suomi on

LuovaSuomi – luonnollisen kasvamisen ja oppimisen ekosysteemi, joka luo innovatiivisuutta ja uutta luovaa energiaa ja dynamiikkaa yhteiskuntaamme, talouteemme ja omaan elämäämme

YrittäjyysSuomi – yrittäjyyteen ja innovatiivisuuteen perustuvan osallisuustalouden rohkea kokeilija ja uuden taloudellisen kontekstin luoja, joka tarjoaa meille kaikille tavan toteuttaa itseämme ja ansaita elantomme myös perinteisen palkkatyön ulkopuolella

EdelläkävijäSuomi – ennakkoluuloton kansalaispalkan ja perustilin toteuttaja, suoran demokratian ja integraalisen politiikan sekä luonnollisen kasvamisen ja oppimisen ekosysteemin luoja ja kehittäjä

KestäväSuomi – ekologisesti ja sosiaalisesti kestävä energiatalouden, informaatio-, kommunikaatio- ja palveluteknologioiden ja niiden kaupallistamisen sekä hyödyntämisen edelläkävijä

Sopeutumisen vuosikymmenet edessämme

Globaalisti meillä on tulevina vuosikymmeninä edessämme sopeutuminen ilmastonmuutokseen (mm. muuttuvat elinolosuhteet, ilmastopakolaiset, muutokset ruoantuotannossa), maapallomme resurssien vähenemiseen ja siitä aiheutuviin mahdollisiin resurssisotiin (mm. biokapasiteetin väheneminen, taistelut vedestä, ruoasta, energiasta) ja väestön ja eriarvoisuuden kasvuun (mm. resurssien oikeudenmukainen jakaminen, eriarvoisuudesta johtuvien ongelmien, väkivaltaisuuksien ja sotien estäminen, eriarvoisuuden

vähentäminen ja näiden aiheuttaminen uhkien kärjistyksen estäminen ja myös ehkäiseminen).

Meidän tulee myös ratkaista nykyisen finanssijärjestelmän ja velkatalouden korvaaminen kestävämmällä talousjärjestelmällä, siirtyminen uusiutuviin energialähteisiin perustuvaan talouteen sekä kolmannen teollisen vallankumouksen (joka perustuu mm. digitalisaatioon, robotti-, automatiikka-, bio- ja nanoteknologiaan) mukanaan tuomat aivan uudet sosiaaliset ja jopa eettiset haasteet.

Muutos on valtava ja tulee muuttamaan globaalia toimintaympäristöämme ennennäkemättömällä tavalla taloudellisesti, sosiaalisesti ja ekologisesti, luoden aivan uuden ”maailmantilan”, johon meidän täytyy sopeutua.

Euroopalla on edessään oman, kaikille yhteisen eurooppalaisen identiteetin ja tarinan uudelleen kirjoittaminen – jos ja kun Eurooppa halutaan pitää yhtenä ja yhdessä vastata globaaleihin muutostekijöihin – vastaaminen kehittyvien maiden ja erityisesti Kiinan luomaan kilpailuhaasteeseen luomalla uutta taloudellista kilpailukykyä ja työnteon mahdollisuuksia sekä ratkaisu Venäjän esittämään haasteeseen suurvaltapolitiikassa.

Euroopan on löydettävä itsensä uudestaan ja löydettävä uusi yhteinen tarina ja tavoite rauhan ylläpitämisen lisäksi – tavoite ja tarina, joka on ekologisesti, sosiaalisesti ja taloudellisesti kestävällä pohjalla. Suomen kannattaa pienenä ja avoimena kansakuntana olla tässä aktiivisesti mukana.

Suomella on edessään julkisen talouden ja hyvinvointivaltion uudelleen määrittely ja sen säilymisen varmistaminen sopeuttamalla se niihin taloudellisiin ja sosiaalisiin reunaehtoihin, jotka ovat mahdollisia ilman jatkuvaa velkaantumista ja eriarvoisuuden kasvua, ja demokraattisen järjestelmämme uudistaminen tavalla, joka

mahdollistaa nopeamman reagoinnin ja muutokset ja vastaamisen sisäisiin ja ulkoihin muutoksiin, siirtymällä yhä enemmän suoraan kansalaisvaikuttamiseen ja kansalaisten osallistumiseen yhteiseen päätöksentekoon.

Nämä suovat edellytykset säilyttää yhteiskunnallinen rauha ja luoda elinkeinoelämällemme aikaa uudistaa omaa teollista ja palvelutuotantoaan, luoda kokonaan uutta taloudellista toimintaa, perustuen uusiin innovaatioihin ja globaaliin markkinaan, sekä tehdä työmarkkinoistamme joustavampia ja kannustavampia niin työntekoon kuin yrittäjyyteenkin.

Meidän tulee myös löytää ratkaisu siihen, kuinka voimme tulevana vuosikymmeninä lisätä työvoimaamme merkittävästi, jotta pystymme vastaamaan väestömme ikääntymisen luomaan kestävyysvajeeseen.

Meillä on edessämme suuria globaaleja, eurooppalaisia ja kotimaisia haasteita. Yhteistä näille kaikille on se, että ne vaativat rohkeita ja päättäväisiä toimenpiteitä joka tasolla ja yhteistä näkemystä siitä, kuinka niihin vastataan ja mikä on se yhteinen ”mahdollinen maailma”, jota kohti haluamme kulkea.

Olen positiivinen sen suhteen, että voimme sopeutua ja uudistua ja vastata näihin globaaleihin, eurooppalaisiin ja kotimaisiin haasteisiimme. Tällä hetkellä nämä haasteemme, joista mainitsin vain muutamia, ovat yhä paremmin tiedossamme ja olemme heräämässä tarvittavaan muutokseen.

Nyt on aika tehdä radikaaleja, uusia ja rohkeita muutoksia, jotta niin Suomessa kuin Euroopassakin pystymme kuroma kiinni menettämäämme aikaa ja pääsemään niskan päälle tai ainakin tasatahtiin muuttuvan maailmamme kanssa. Lähdemme nyt takamatkalta ja vaikeasta tilanteesta, mutta monesti juuri

heikkouden hetkellä saamme voimaa toimia yhdessä ja päättäväisesti.

Mitä meidän tulisi tehdä?

Yhteiskunta ei voi toimia kuten yritykset – miksi ei?

Tätä väitettä käytetään hyvin usein, kun vastustetaan meneillään olevia muutoksia ja Sipilän ja hallituksen yritysmäistä toimintaa. Miksi ei? Eikö

- yhteiskuntakin voisi toimia dynaamisesti, muuttuviin olosuhteisiin nopeasti reagoivana
- elää niiden tulojen puitteissa, jotka sillä on kohtuudella käytettävissään
- toimia luovasti ja keskittyä hyvän tuottamiseen luomalla uusia innovaatioita ja parempia menetelmiä tämän hyvän tuottamisessa
- kyseenalaistaa jatkuvasti toimintansa rakenteita ja hakea parempaa tuottavuutta ja tehokkaampaa asioiden tekemistä
- luoda osallisilleen enemmän vapautta toteuttaa itseään ja edistää täten uuden syntymistä
- keskittyä palvelemaan maksavia asiakkaitaan eli kansalaisiaan ja olla jatkuvassa vuoropuhelussa heidän kanssaan ja
- jakaa tämän toiminnan tuottamaa hyvää vasta sitten, kun se on syntynyt.

Mitä väärää tässä olisi?

Yhteiskunnalla on toki muitakin tehtäviä kansallisen turvallisuuden varmistamisessa, globaalien ongelmien ratkaisemisessa ja heikompiosaisten huolehtimisessa, mutta tärkein sen tehtävistä tulisi olla vapauden luominen kansalaisilleen, jotta heillä olisi paremmat mahdollisuudet itsensä toteuttamiseen ja hyvään elämään ja siitä itse vastaamiseen. Nyt yhteiskunnan ja sen korporaatioiden tavoitteena näyttää olevan muutosten vastustaminen, dynaamisuuden heikentäminen, vapauden rajoittaminen, olemassa olevien rakenteiden ja tehottomien käytäntöjen puolustaminen, kansalaisten kuulemisen rajoittaminen vain vaaleihin ja vallan keskittäminen poliittiselle ja taloudelliselle eliitille ja kaiken lisäksi vielä tämän tekeminen yhä kasvavassa määrin velaksi.

Parasta, mitä Suomelle on nyt tapahtunut, on pakolaisvirran luoma pakko toimintaan ja sen mukana tapahtunut kansalaisten aktiivisuuden ja auttamisen halun kasvu sekä Sipilän päättäväinen toiminta, joka on jo nyt paljastanut suomalaisen yhteiskunnan ja sen korporaatioiden pysähtyneisyyden ja taantumuksellisuuden ja saanut kansalaiset heräämään ja keskustelemaan hyvinvointimme perusteista ja mahdollisuuksista, siitä, mitä muutoksia nyt tarvitsemme, ja siitä, miten sen voisimme parhaiten turvata. Kun patoutuneet paineet on purettu ja mieltä on saatu osoitettua, niin uskon, että pääsemme todelliseen vuoropuheluun ja laitamme Suomen asiat kuntoon yhdessä – kansalaistemme suuri enemmistö on siihen jo valmis.

Ratkaisemmeko ongelmiamme oikeassa järjestyksessä?

Suomi on kohdannut lukuisia ongelmia, joista seuraavassa lyhyt

katsaus:

- Julkisen talouden velka- ja ylivelkaantumisongelma
- Yksityisen sektorin ja erityisesti vientisektorin kilpailukykyongelma
- Yhteiskunnallisen päätöksenteon ja työmarkkinoiden luoma ylisääntelyongelma
- Teollisuuden ja energiatalouden sopeutumis- ja rakennemuutosongelma
- Koulutuksen, tutkimuksen ja tuotekehityksen uudelleensuuntaamisongelma
- Huoltosuhteen heikentymisen aiheuttama kestävyysvajeongelma
- Poliittisen, yhteiskunnallisen ja työmarkkinoiden päätöksenteon koordinoinnin, yhteensovittamisen ja kokonaisedun toteuttamisen varmistamisongelma
- Muuttuvan maailman ja globalisaation vaikutusten näkemättömyyden ja niiden arvioinnin riittämättömyysongelma
- Menneisyyden ja tulevaisuuden, vanhan ja uuden Suomen geopoliittinen, kansainvälisen yhteistyön ja asemoinnin määrittämisongelma
- Sen vision puuttumisongelma, joka kertoisi Suomen tulevien kilpailukyky- ja menestystekijöiden sisällön

Ratkaisu moniongelmaisen Suomen haasteista selviytymiseksi tulisi suorittaa päinvastaisessa järjestyksessä kuin edellä mainitussa listassa. Meidän tulisi aloittaa kohdasta 10 eli vision määrittämisestä ja edetä nopeasti kohtaan 1. Eteneminen listan kuvaamassa

järjestyksessä ei takaa sitä, että ongelmiamme ratkaisut loisivat kilpailukykyisen, kestävän ja muuttuneeseen ja jatkuvasti muuttuvaan maailmaan sopeutuneen uuden Suomen.

Maailma voi ehtiä kulkemaan edellämme karkuun, jos emme perusta ratkaisujamme vahvaan visioon, jolla on mahdollisimman hyvät perusteet ja perustelut muuttuneessa ja muuttuvassa globaalissa maailmassa, ja luo tätä kautta onnistumisen mahdollisuutta, perustaa ja myös perustelua edellä mainittujen ongelmiamme ratkaisuille. Jokainen niistä kohtaa ilman tätä kokonaisvisiota yhä kasvavaa vastustusta ja vastakkainasettelua. Todellinen vastustajamme on muuttuva maailma ja siihen reagoimisen hitautemme.

Suomi on päästettävä ”kellumaan”

Suomessa ei ole kysymys taloudellisesta taantumasta, yli varojemme elämisestä, Nokian ihmeen ja teollisen perustan murtumisesta, Talvivaarasta tai Fennovoimasta, hyvinvointivaltiomme murentumisesta, työmarkkinoidemme jäykkyydestä, tuloerojen kasvusta, liian korkeista veroista, globaalista verokilpailusta, euron luomasta pakkopaidasta ja väärästä valuuttakurssista, Venäjän uhasta, Kreikan ja muiden maiden epäoikeudenmukaisesta auttamisesta, suvaitsemattomuuden lisääntymisestä, itsenäisyytemme puolustamisesta, maahanmuuton ja pakolaisten aiheuttamasta uhasta, demokraattisen ja poliittisen järjestelmämme kyvyttömyydestä tehdä tarvittavia ratkaisuja, yrittäjyyden edellytysten huononemisesta tai vääjäämättömästä kehityksestä. Kysymys on luodun turvallisuustunteen illuusiosta.

Me elämme kuvitelmassa, että voimme turvata elämämme ja hyvinvointimme julkisen sektorin, valtion ja kuntien sekä

lainsäädännön voimin, luomalla elämää turvaavia rakenteita, sääntelyä ja byrokratiaa, normeja, jotka suojelevat meitä tekemästä tyhmyyksiä, jotka suojelevat meitä kaikelta siltä pahalta mikä rajojemme ulkopuolelta meitä uhkaa, jotka suojelevat meitä siltä, että elämme huonoa ja epäterveellistä elämää, jotka suojelevat meitä elämään luonnollisesti liittyvältä riskiltä ja onnettomuuksilta ja jotka suojelevat meitä meiltä itseltämme.

Me elämme kollektiivisessa illuusiassa, että joku muu pitää meistä huolen ja turvaa elämämme, elintasomme ja tulevaisuutemme. Uskomme, että meillä on oikeus olettaa ja odottaa, että näin tapahtuu, että me itse voimme elää miten haluamme ja että muut huolehtivat sitten meistä, jos huonosti käy. Me elämme itsepetoksessa ja turvallisuuden tunteen illuusiassamme, joka uhkaa elämäämme ja tulevaisuuttamme.

Meidän tulee vapauttaa itsemme tästä kollektiivisesta harhasta ja päästettävä Suomi ”kellumaan” ja etsimään uutta tasapainotilaa – tilaa, joka on kestävä ja sellainen minkä me itse haluamme. Meidän on vapautettava itsemme henkisestä epärehellisyydestä ja katsottava tilannettamme suoraan silmiin sekä otettava itse vastuu elämästämme ja tulevaisuudestamme. Suurin osa meistä pystyy siihen, ja ne, jotka eivät siihen pysty, ovat edelleen oikeutettuja yhteiseen huolenpitoon ja turvaan.

Nyt on kuitenkin käymässä päinvastoin. Ne, joilla olisi kykyä kantaa oma vastuunsa elämästään, ovat ulkoistaneet tämän vastuunsa itsensä ulkopuolelle, yhteiskunnalle, hyvinvointivaltiollemme ja julkiselle sääntelylle, ja ne, jotka tämän vastuun kantamiseen eivät pysty, ollaan jättämässä oman onnensa varaan.

Vain vapauttamalla itsemme tästä luodusta itsepetoksesta,

turvallisuuden tunteen illuusiosta ja henkisestä epärehellisydestä voimme pelastaa Suomen, elämämme ja tulevaisuutemme. Suomessa on kysymys meistä itsestämme ja siitä, että me itse rakennamme siitä sellaisen kuin me haluamme ja otamme tästä rakentamistyöstä vastuun kantaaksemme emmekä ulkoista sitä.

Meidän tulee yksinkertaistaa elämäämme

Meidän tulee yksinkertaistaa liian monimutkaiseksi muodostunutta yhteiskuntaamme, jossa säännösten ja pykälien toteuttaminen, noudattaminen ja valvonta viranomaisten, kansalaisten, yritysten ja muiden toimijoiden piirissä aiheuttavat liian suuret kustannukset. Emme pysty enää maksamaan niitä sillä tulovirralla, jonka voimme kohtuudella kansalaisiltamme ja yrityksiltämme olettaa saavamme, tai jonka kustannuksia vientituotteidemme ostajat eivät ole halukkaita maksamaan. Olemme luoneet liian kalliisti ylläpidettävän yhteiskunnan, joka vie meidän todellisen kilpailukykyimme kansakuntana.

Nyt on vaarana se, että suurin osa kasvavan velkaantumisemme vähentämiseksi tarvittavista säästöistä kohdistuu perusturvaan eikä itse yhteiskuntakoneistoon ja toisaalta kohdistuu tulovirran kasvattamiseen jatkuvasti kasvavin veroin ja maksuin, joita julkinen sektori tarvitsee kansalaisiltaan ja yrityksiltään. Äärimmillen vietyä koneisto elää ja ylläpitää vain itseään, pystymättä enää tarjoamaan hyvinvointipalveluja kansalaisilleen ja riittäviä toimintaedellytyksiä yrityksilleen.

Tämä sama ongelma on usein myös monissa yrityksissä, joissa hallinto ja luodut rakenteet vievät suuren osan resursseista, eikä itse ruohonjuuritason toimintaan eli asiakkaiden palvelemiseen jää riittävästi resursseja. Nämä yritykset toki poistuvat markkinoilta heti

kun pääomat loppuvat eikä lisää lainaa toiminnalle ole saatavissa. Näin on nyt tapahtumassa myös meille kansakuntana ja koko yhteiskunnallemme – ajamme itsemme ulos globaaleilta markkinoilta, näivetyimme ja ajaudumme jatkuvasti alenevaan elintason ja vähenevään yhteiskuntarauhaan.

Ratkaisuna on yksinkertaistaa ja helpottaa kansalaistemme ja yritystemme elämää. Muuten emme saa yhteiskuntamme hoitamisen kustannuksia laskemaan ja todellista kilpailukykyämme nousemaan siten, että se tuottaa uutta dynamiikkaa, innovaatioita ja eteenpäin katsovaa positiivisuutta koko kansakuntaamme. Tämä sama yksinkertaistamisen vaatimus koskee myös meitä jokaista kansalaisina ja yrittäjinä, jotta saamme oman elämämme ja yrityksemme elinvoimaiseksi.

Toki meidän tulee myös löytää ratkaisu globaaliin talous-, finanssi- ja poliittiseen järjestelmäämme ja kriisiin, joka on myötävaikuttamassa ongelmienme kärjistymistä. Mutta se, mitä me voimme kansakuntana tehdä itse ja heti, on yksinkertaistaa yhteiskuntaamme ja elämäämme. Muuten meillä on edessämme kärjistyvän vastakkainasettelun tie.